

دهرسي 34

سه عید کاک عارف عزیز

سه عید عزیز

بزنه رهش

عهزیز و سه‌عید بران .
 کاک عارف ، باوکی سه‌عید و عهزیزه .
 کاک عارف بزننیکه رهشی بو کورانی خوئی کری .
 بزنه‌رهش که‌میک ترسنوکه .
 بزنه‌رهش زور جاران باعه باع ده‌کا و راده‌کا .
 باعه باعی بزنه‌رهش زور جاران سه‌عید و عهزیز ده‌ترسینی .
 رۆژیک جووته‌ی برایان بزنه‌رهشیان برده چۆم .

سه عيد بزنه پره شی شور د .
 عه زیز بزنه پره شی وشک کرده وه .
 سه عيد و عه زیز بو نان خواردن دانیشتن .
 بزنه پره شی زور توند باع اندی .
 عه زیز رووی کرده سه عيد و گوتی :
 - ئه ری عه زیز برؤ بزانه بزنه پره شی بوچی باعه باع ده کا!
 عه زیز گوتی :
 - بزنه پره شی چی نه دیوه کاکه سه عيد . بزنه پره شی ترسنوکه و باعه باع
 ده کا .
 سه عيد گوتی :
 - عه زیز... برؤ بزانه بزنه پره شی چی دیوه و بوچی باعه باع ده کا!

عزیز بۆ بزنه رهش چوو.
 عزیز بانگی کاکی کرد و گوتی:
 - ئای!... وهره کاکه سه عید!... وهره بزنه رهشمان خورا!
 وهره کاکه سه عید... وهره بزانه ئەم ده عبايه چييه؟

سەئید خیرا بۆ بزەنەرەش چوو.
سەئید چاویکی گئیرا و بانگی ئەزیزی کرد و گوتی:

- کورە ئەزیز واز بئینه!... ئەم دەئبایە ژووژکە.
ژووژی دۆستی ئیمەیه و دۆزمنی ماره.
ئەزیز گوتی:

- ژووژک دۆستی ئیمەیه و بزەنەرەشمان ناخوا?
سەئید گوتی:

- نا... نا... ژووژی دەئبایەکی بەخیرە و زیانی بۆ ئیمە نییه.

ع ع

- ئەمان رەنگن :

شین

رەش

زەرد

سەوز (كەسك)

سوور

ئەمانە میوهن :

سیو

خوخ

شوتوی

تری

موز

خەیار

ئەمە خوخە. خوخ بەری داری خوخە. دارە خوخ زۆر بەرز نابى.

ئەمە سیو. سیو بەری داری سیو. دارە سیو لە دارە خوخ بەرزترە.

تری بەری داری (میو)ە. دارە میو كورته.

- ده گهڻ برادره كهت دوو به دوو دانيشن ، ٺه ٽو وشه ي بهري (1) بخوينه وه و هاوريكهت دهنگي يه كه مي وشه كه بلي ، ٺه مجار ٺه وشه ي بهري (2) بخوينه وه و ٽو دهنگي يه كه مي وشه ي ٺه بلي :

2

1

شادان
ژان
ساوان
پوژين
نان
ژير
سيو
شهو
چاو
خهو
بارد
نارم
بيبار
باران
رهنگ

عهزيز
بزن
ژووشي
عهرب
عارف
بهرخ
باش
شووتي
چه وه ندهر
چرا
خاوه رخان
خوخ
نازدار
دهنگ
دهست

دەرسى 35

ناساغ

ساغ

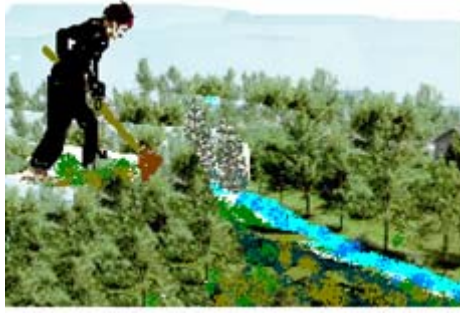
ناساغ

ساغ

باغ

باغ‌هوان

سیگار

نه‌غده

شاری نه غهده

نه غهده شاریکی مهزنی کوردستانه.
 شاری نه غهده و شاری شنۆ نزیکی بهکن.
 نه غهدهیی میوانگر و غه ریب نهوازن.
 کاک ئاغا کوری مام (غهنی) یه.
 مام غهنی و کاک ئاغا نه غهده بین.
 مام غهنی و کاک ئاغا باغه وانن.
 ئهوان دوو باغ و دوو بیستانیان ئاوه دان کردۆته وه.
 باغی کاک ئاغا گهره یه و باغی مام غهنی بچووکه.
 مام غهنی جاران سیغارکیش بوو.
 مام غهنی به کاتی کار، سیغاری دهکیشا.
 چه ند جاران دوکتۆر گوتبووی، که ئه گهر مام غهنی سیغار بکیشیت،
 توانای کاری نامییت.
 مام غهنی سیغاری فری دا.
 مام غهنی قهت دهست بو سیغار ناباته وه.
 مام غهنی دهزانی سیغارکیشان نه خوشی دینییت.

غ غ

خهوتن = نوستن

بهیان و گهزیزه خوشکن. ئهوان پیتتهکانی دوو شاری کوردستانیان جیا کردۆتهوه و دانه دانه له نیو کهوانه دا نووسیویانن، کئی بتوانی له چوارخانهی بهرامبهریاندا پیتتهکان تیک بخاتهوه و ناوی شارهکان بنوسیتهوه ، ئافهرینی بهیان و گهزیزه وهردهگریت:

(ک) (ر) (م) (ا) (ش) (ا) (ن)

(ک) (ه) (ر) (ک) (وو) (ک)

دەرسی 36

ياسەمەن و سەيران

ياسەمەن و سەيران كچه بۆكانين.

ياسەمەن ئامۇزاي سەيرانە.

ياسەمەن و سەيران دەستەخوشك و ھاودەم و ئاوالن.

ئەوان پېكەوہ لە يەك فيرگە و لە يەك پۆل دا دەخوينن.

ياسەمەن و سەيران مانگى جۆزەردانى ئەمسال لە خويندن تەواو دەبن.

جووتەي ئامۇزايان ھاوينى ئەمسال خويان بۆ زانكو ئامادە دەكەن.

ھەرچەند كە ھەوای ھاوينانى شارى بۆكان گەرم دەبى، بەلام ئەوان

پەكيان بە گەرمای ھاوين ناكەوئ و دەخوينن.

ياسەمەن دەپەوئ ببيتە مامۇستاي مندالانى وەپاشكەوتووي زەينى،

بەلام سەيران دەپەوئ لە بەشى كۆمپيوتەر دا دەرس بخوينى.

ياسه مەن برايه كى هه يه ناوى (سامان) ه .
 سامان هونه رمه ندى شانۆگه رى و سینه ما و تياتره .
 سامان بالابه رز و لاوچا كه .
 سامان دوستى خوشه ويستى مندا لانه .
 مندا لانى شارى بوكان كاتيك كاكه سامان ده بينن ، بوى ده چن و پروژباشى
 پى ده لىن .
 سامان ده ستى لاوانده وهيان به سه ر دا ده كيشىت و ماچپان ده كات و بو
 خويندن هانپان ده دات .

مامۆستا : ئەم حەوت شارانەى ژێروو دراوسیی یهکن:

سهقز ، بۆکان ، مههاباد ، پیرانشار ، سهردهشت ، شنۆ و نهغده.

مهلبهندی موکریان لهم حەوت شارانه و سهدان دئ پیک هاتوو.

کوردی موکری بهو کوردانه دهگوترئ، که له مهلبهندی موکریان دا دهژین.

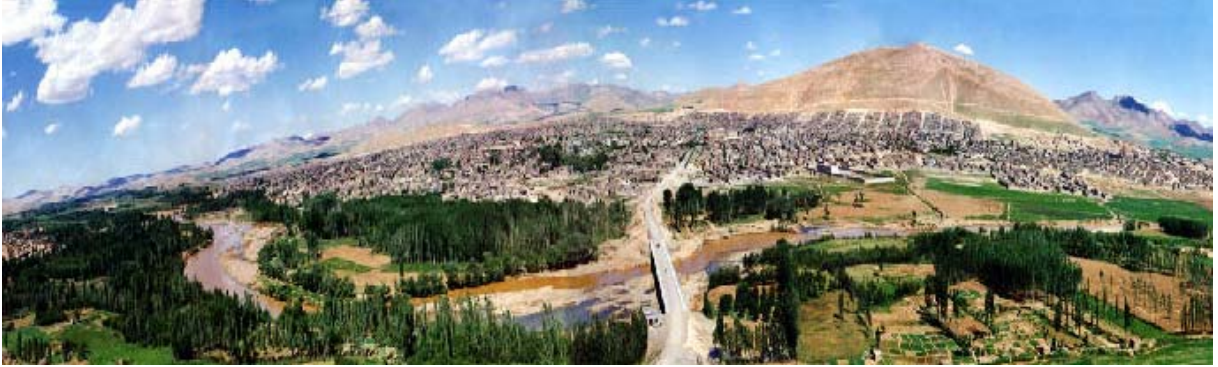

نەخشەى جوغرافىایى مهلبهندی موکریان

نه خشه ی مه لبه ندى موکوریان

دەرسی 37

بۆكان

بۆكان، شارىكى مەزن و خوۆش دىمەن و پازاوهى كوردستانه.
 له ناوهندى شارى بۆكان دا حەوزىكى مەزن هەلكهوتووه.
 به پەنا شارى بۆكان دا چۆمىكى گەوره تىپەر دەبى.
 كىوى (نالەشكىنە) له نىوه پراستى شارى بۆكان دايه.
 شاخ و كىوهكانى دەور و بەرى شارى بۆكان وهكوو بووكان جوان و
 نهخشىن.
 خەلكى شارى بۆكان پووح سووك و پووخوۆش و مپهره بانن.

دهرسي 38

سولاف

تافگه

تافگه و سولاف

سولاف ئامۆزای تافگه یه .
 سولاف چوار سالانه یه و تافگه پی ده نیته پینج ساله ی ته مه ن . تافگه و
 سولاف ته مه نیان که مه و بو فی رگه نابن .
 ئەوان پیکه وه ده چنه پۆلی ساوایان و له پۆلی ساوایان دا گوئ له شیعر و
 گۆرانی و چیرۆک ده گرن و فی ر ده بن .
 مامۆستا فییان، مامۆستای سولاف و تافگه یه .
 ئەوان مامۆستای خو یان زور خو ش ده وئ .

تافگه له ماڵ دا تاقانهیه و هیچ خوشک و براییه کی نییه. به لام سولاف
براییه کی شهش مانگانهی ههیه.

براکه ی سولاف ، (ئافان) ی ناوه .
ئافان شیره خۆرهیه و ههتا برسی دهبی ، هه دهگری .

دایکی سولاف جارجار ئافان بو سولاف و تافگه جی دههیللیت و به شوین
کار دا دهچیته دهه .
سولاف و تافگه خهریکی ئافان دهبن و ناهیلن بگری .
ئافان جارجار گال و گغ دهکات .
کچهکان به گال و گغ کردنی ئافان تییر تییر پیدهکه نن .

تافگه و سولاف عاشقی گول و گولزارن.
ئهوان ههموو رۆژیک پیکهوه ده چنه نیو گولزار و هه ریه ک چه پکه
گولیکی جوان ده چنیت.

تاقگه چهپکه گولّی خوّی بوّ دایکی دهباتهوه ، بهلام سولاف چهپکه گولّی
 خوّی بوّ ئافان دهباتهوه و له تهنیشت لانکهکهی دا دای دهنیّت.
 سولاف به ئافان دهلی:
 - بف ئافان!... کورپه نهکهی گولّهکان بخوّی!

تافگه و سولاف بووک بووکین دهکهن.
 ئهوان کراس و کهوا و ده رپی بو بوکه کانیان ده دورن و ده بهریان دهکهن.

رۆژئیک سولاف و تافگه خهريکی جلك دوورين بوون.

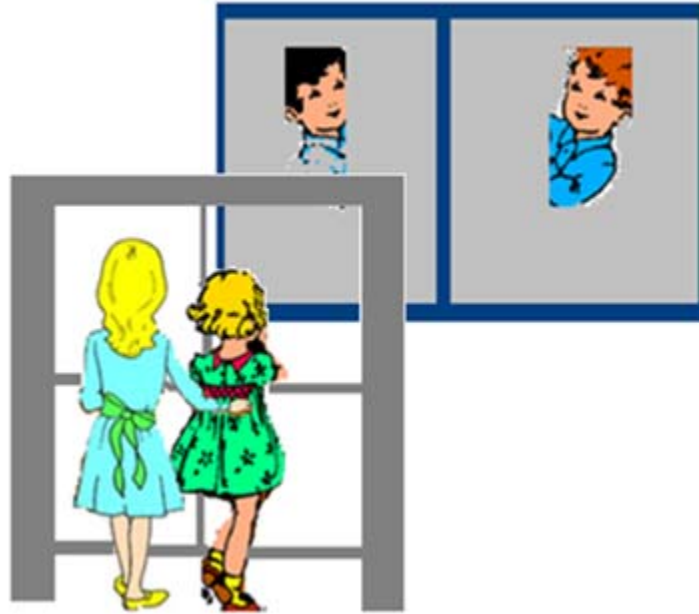
له پر تافگه گوتی:

- سولاف ، له پهنجهره ی جيرانه که تان بروانه!

سولاف گوتی:

- ئی ئی! ... له م دوو کورانه بروانه! ... بروانه چلۆن له پشتی پهنجهره وه

سهيرمان دهکهن!

سولاف و تافگه پیکهوه ههستان و له بهرامبهه پهنجههه دا راوهستان.

سولاف بانگی کورهکانی کرد و گوتی:

- کورینه ئهوه بوچ له پشتی پهنجهههوه سهیرمان دهکن؟
 کورهکان ترسان و خویمان له ژیر پهنجهههکه دا شاردهوه. کچهکان تییر تییر
 پیکهنین .

قا قا